

Vesistöt kuntoon yhdistysvoimalla

Kiimingin ja Jäälän vesistöjen kunnossa on ollut parantamisen varaa jo hyvän aikaa. Myös paikallisissa medioissa on puntaroitu esimerkik-

si Jäälänjärven leväongelmaa. Asiaan haetaan nyt kokonaisvaltaista ratkaisua yhdistyksen voimin. Kiimingin-Jäälän vesienhoitoyhdistys

ry perustettiin parantamaan alueen vesistöjen kuntoa.

- Kun julkiselta puolelta ei liikene resursseja niin vesistöalueen kuntoon lähdet-

tiin panostamaan yhdistys-pohjalta. Käsittääkseni tämä on suomalaisella mittapuulla ainutlaatuinen projekti, ainakin kokonaisvaltaisuutensa puolesta. Käytössämme on monipuolisia kunnostusmenetelmiä sekä meillä on laajat yhteistyökuviot toiminnan laadun varmistamiseksi, kertoo yhdistyksen sihteeri Birger Ylisaukko-oja.

Yhdistys perustettiin viime vuoden keväällä kunnostamaan Kiimingin lounaiskulman vesiä eli koko Jäälinojan valuma-alueella. Vesistö on "nuhrautunut" ihmistoiminnan vaikutuksesta. Muiden muassa vuosikymmenten takaiset ojittukset, jätevedet ja pihojen lannoitus ovat aiheuttaneet ravinteiden valumista vesistöön. Tämä on rehevöittänyt kasvustoa ja on nyt antanut optimaaliset kasvuolosuhteet esimerkiksi ongelmalliselle limalevälle.

Jäälinojan vesistön kunnostussuunnitelmien mukaan Jäälänjärven yläpuolelle rakennetaan kosteikkoja, pintavalutuskenttiä, pohjakohoumia ja suisteita, joiden tarkoitus on hidastaa virtauksia ja pysäyttää lietteen ja ravinteet maastoon. Siellä kasvillisuus pääsee hyödyntämään ja suodattamaan ravinteita.

Valuma-alueelle suunniteltujen vesienhoitorakenteiden perusedellytys on maanomistajan suostumus ja kaikki alueiden omistajat ovat olleetkin kiitetävän yhteistyöhaluisia. Tämän vuok-

Jäälänjärven vesistössä aloitettiin heinäkuussa allaskoe, jolla tutkitaan särkien ja kemikaalin vaikutusta limalevän esiintymiseen.

Kari Tiri sekoittaa Phoslock-lietettä koealtaalla.

si kunnostustöitä on päästy jo aloittamaan. Myös Jäälinjärven alapuolelle suunnitellaan myöhemmin samankaltaisia toimenpiteitä.

Jäälinjärven allaskoe

Tänä kesänä yhdistyksen yksi eniten medianäkyvyyttä saanut projekti on Jäälinjärven allaskoe, joka käynnistyi heinäkuun alussa. Kokeella yritetään kartoittaa limalevän käyttäytymistä, ja miten sitä voitaisiin kontrolloida kemikaalien avulla tai kalakantaa säätelemällä.

- Viralliset tulokset tulevat myöhemmin, mutta hypoteesit ovat edelleen samat kuin prosessin alussa. Kalakannan säätelyn lisäksi tuloksia toivotaan Phoslock-nimisellä kemikaalilla, joka sitoo lähistön valuma-alueilta järviveteen valuneen fosforin pohjaan, jolloin limalevän ravinnonhankinta hankaloituu. Limalevästä ei vielä tiedetä paljoa, joten samalla pyrimme keräämään

tiedonmurusia sen käyttäytymisestä, kertoo Ylisaukko-oja.

Oletuksen mukaan myös kalakannan sääteleminen voisi vaikuttaa limalevän kasvuun. Jäälinjärven särjet syövät planktonia, joka voisi käyttää limalevää ravintonaan. Särjet myös nostavat liikehdinnällään ravinteita järven pohjasta. Hoitokalastus on jo aloitettu ja sitä jatketaan.

Allaskoe järjestetään osana Kaisa Savolaisen tekemää diplomityötä, jossa tarkastellaan koko valuma-aluekokonaisuutta. Työssä analysoidaan kaikki aikaisempi aineisto, selvitetään kaikki kuormituslähteet ja tehdään yleissuunnitelma kuormituksen vähentämiseksi. Samalla arvioidaan suunnitelmien vaikuttavuutta ja pohditaan toteutusmalleja.

Jenny Kärki